

Digestáty: druhotné využití odpadů v zemědělství

Martin Váňa

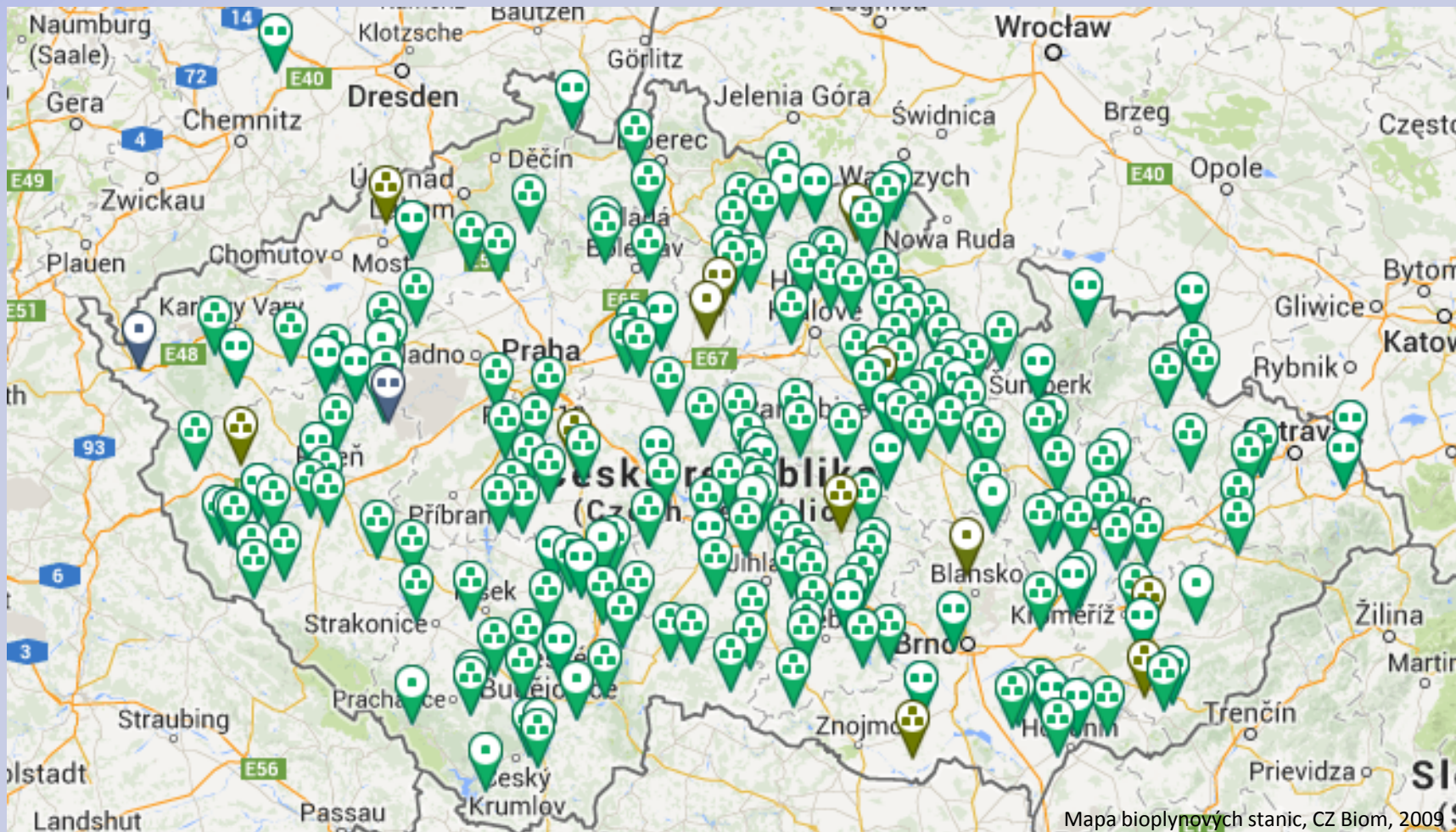
Nakládání s odpady

Tvorba komunálního odpadu v ČR a střední Evropě na osobu v kg/rok

	Celkem	Skládky podíl v %	Spalovny podíl v %	Recyklace podíl v %	Kompostování a digesce podíl v %
ČR	320	65	18	15	2
Polsko	315	57	1	9	14
Slovensko	327	75	10	4	6
Německo	597	1	37	45	14
Rakousko	552	3	33	27	32
Dánsko	719	3	54	31	12
Itálie	535	46	16	20	12
Finsko	505	40	25	22	13
EU 28 průměr	499	36	22	24	14

Mapa bioplynových stanic v ČR

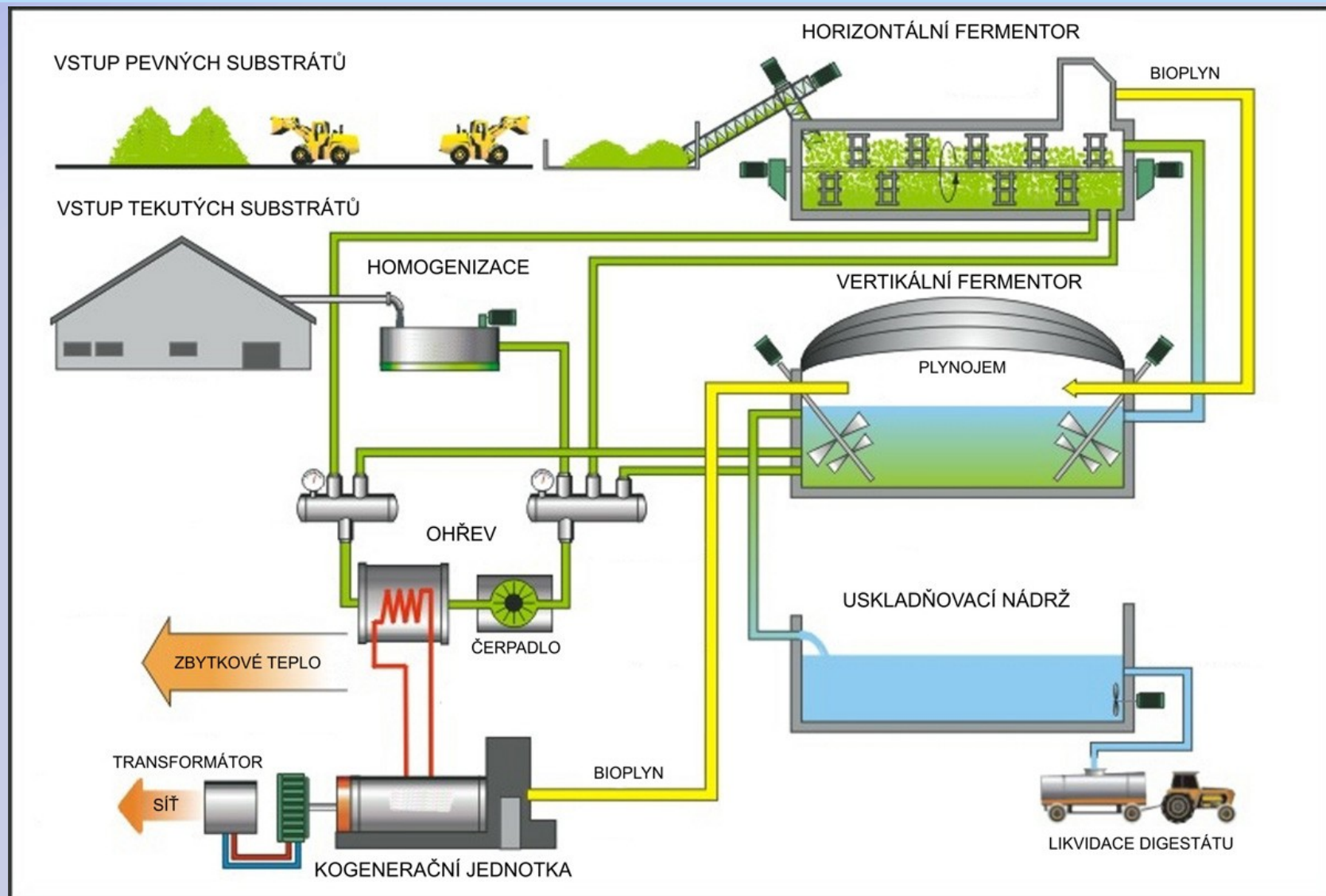
Bioplynová stanice

Vstupní suroviny

- siláže z kukuřice, píce nebo energetických rostlin
- hnůj, kejda
- čistírenské kaly
- jateční nebo kuchyňské odpady
- vedlejší živočišné produkty ...

Bioplynová stanice

Využití digestátu

- návrat zpět do BPS
- hnojivo
- substrát pro pěstování rostlin
- přídavek do kompostu
- pelety

Podmínky použití digestátu

Vzorek digestátu musí splňovat limitní hodnoty rizikových prvků uvedených v příloze č. 1, tabulka č. 2 vyhlášky č. 474/2000 Sb., o stanovení požadavků na hnojiva, ve znění pozdějších předpisů

mg/kg sušiny								
	Pb	Hg	As	Cr	Cu	Mo	Ni	Zn
	100	1,0	10	100	100	5	50	300

Nároky plodin na živiny

	Digestát x (t/ha)	Digestát y (t/ha)	Digestát z (t/ha)
Obiloviny	30	45	17
Řepka ozimá	30	40	17
Brambory	50	90	40
Cukrovka	50	100	45
Krmná řepa	50	115	50
Kukuřice na siláž	50	110	45
Jetelotráva	40	100	30
Jetel a vojtěška	20	40	30
TTP	30	100	30

Nároky plodin na živiny

Tabulka 11

Organické hnojení

plodina	dávka	chlévký hnůj $t \cdot ha^{-1}$	keřda						močůvka $t \cdot ha^{-1}$	sláma $t \cdot ha^{-1}$
			skot		prasata		drůbež			
			$t \cdot ha^{-1}$	termín aplikace	$t \cdot ha^{-1}$	termín aplikace	$t \cdot ha^{-1}$	termín aplikace		
krmná řepa	min.	40	40	IX. - V.	30	IX. - V.	20	IX. - V.	40	50
	max.	60	80		70		40		80	90
košťálové zeleniny + celer	min.	40	40	IX. - III.	30	IX. - III.	20	IX. - III.	40	50
	max.	50	60		50		30		60	70
cukrovka	min.	35	40	IX. - III.	30	IX. - III.	20	IX. - III.	40	50
	max.	45	60		50		30		60	70
cukrovka sazečka + na semeno	min.	35	40	IX. - III.	30	IX. - III.	20	IX. - III.	40	50
	max.	45	60		50		30		60	70
plodové zeleniny kedlubny	min.	30	40	IX. - III.	30	IX. - III.	15	IX. - III.	40	50
	max.	40	60		50		25		60	70
brambory velmi rané	min.	30	30	IX. - III.	20	IX. - III.	10	IX. - III.	-	40
	max.	40	50		40		20		-	60
brambory konzumní	min.	30	40	IX. - III.	30	IX. - III.	15	IX. - III.	-	40
	max.	40	60		50		25		-	80
brambory sadbové	min.	30	30	IX. - III.	20	IX. - III.	10	IX. - III.	30	40
	max.	40	50		40		20		50	60
brambory průmyslové	min.	30	40	IX. - V.	30	IX. - V.	15	IX. - V.	20	40
	max.	40	60		50		25		60	80
kukuřice na zrno	min.	30	40	IX. - V.	30	IX. - V.	20	IX. - V.	20	30
	max.	40	80		70		30		60	70
kukuřice na zeleno + siláž	min.	30	60	IX. - V.	40	IX. - V.	30	IX. - V.	20	40
	max.	40	100		80		40		60	80

Nároky plodin na živiny

Tabulka 11 - pokračování

plodina	dávka	chlévský hnůj t.ha ⁻¹	keřda						močůvka t.ha ⁻¹	sláma t.ha ⁻¹
			skot		prasata		drůbež			
			t.ha ⁻¹	termín aplikace	t.ha ⁻¹	termín aplikace	t.ha ⁻¹	termín aplikace		
čekanika	min.	30	40	IX. - III.	30	IX. - III.	15	IX. - III.		40
	max.	40	60		50		25			80
slunečnice	min.	25	30	IX. - V.	20	IX. - V.	15	IX. - V.	20	30
	max.	35	50		40		25		60	70
řepka ozimá	min.	25	15	VIII. - IX.	10	VIII. - IX.	5	VIII. - IX.	20	30
	max.	35	25		20		15		40	50
bob obecný	min.	20	30	IX. - V.	20	IX. - V.	10	IX. - V.	30	40
	max.	30	50		40		20		50	60
ozimá směska na zeleno	min. max.	20	30	IX.	20	IX.	10	IX.	40	50
jarní směska na zeleno	min. max.	20	30	IX. - III.	20	IX. - III.	10	IX. - III.	40	50
pšenice ozimá	min. max.	20	30	VIII. - IX.	25	VIII. - IX.	20	VIII. - IX.	40	50
žito ozimé	min. max.	20	30	VIII. - IX.	25	VIII. - IX.	20	VIII. - IX.	40	50
tritíkale	min. max.	20	30	VIII. - IX.	25	VIII. - IX.	20	VIII. - IX.	40	50
oves	min. max.	20	30	VIII. - III.	25	VIII. - III.	20	VIII. - III.	40	50

Testy ekotoxicity

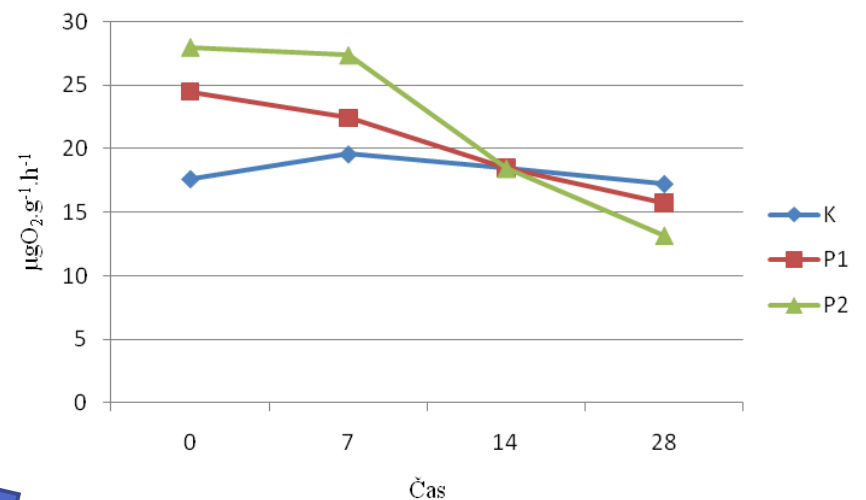
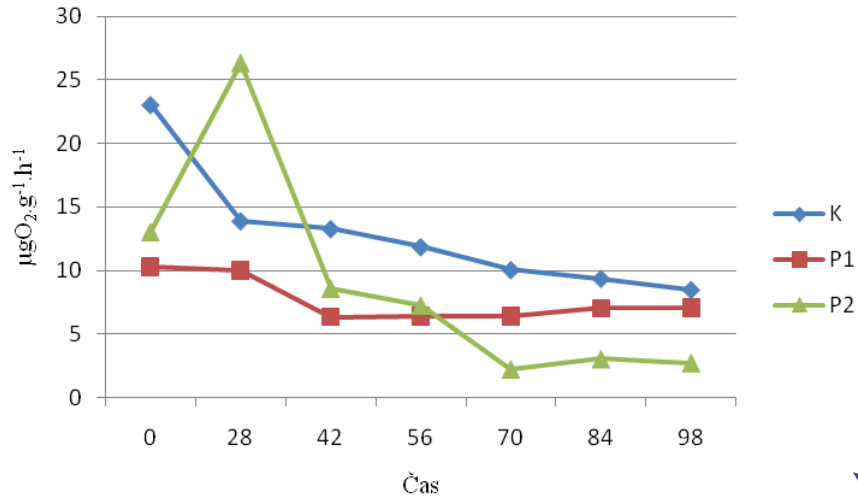
Trofická úroveň	Zástupce	Endpoint
<i>Dekompozitoři</i>	Půdní mikroflora	Inhibice respirace
	<i>Vibrio fischeri</i>	Inhibice luminescence
	<i>Arthrobacter globiformis</i>	Inhibice dehydrogenázové aktivity
<i>Producenti</i>	Amonifikační bakterie	Inhibice amonifikace
	Salát	Inhibice růstu kořene
	Okřehek	Inhibice růstu
	Řasy	Inhibice růstu
<i>Konzumenti</i>	Chvostokoci	Inhibice reprodukce
	Roupiče	Inhibice reprodukce
	Roztoči	Inhibice reprodukce

Praktické výstupy

- Digestát I (obsah čistírenských kalů)
- Digestát II (obsah vedlejších živočišných produktů)
- Prasečí kejda

- transformace uhlíku
- krátkodobá nitrifikační aktivita (SNA)
- reprodukční test s roupicemi
- reprodukční test s chvostoskoky

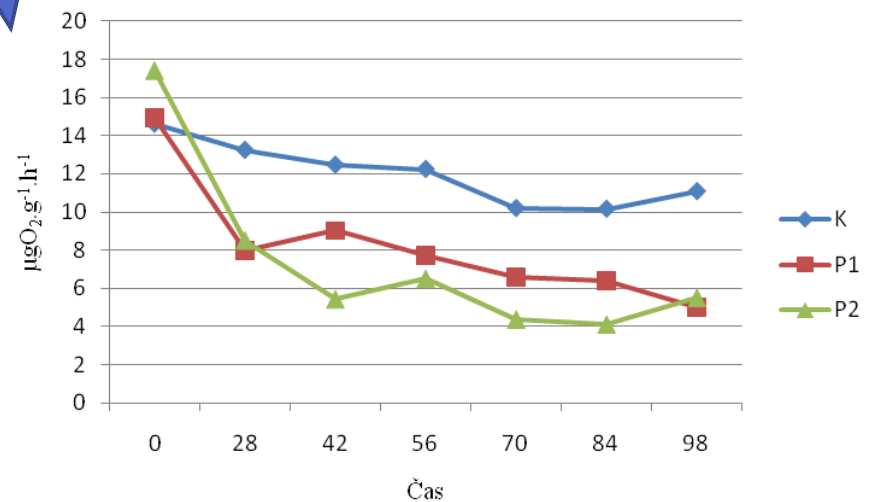
Praktické výstupy

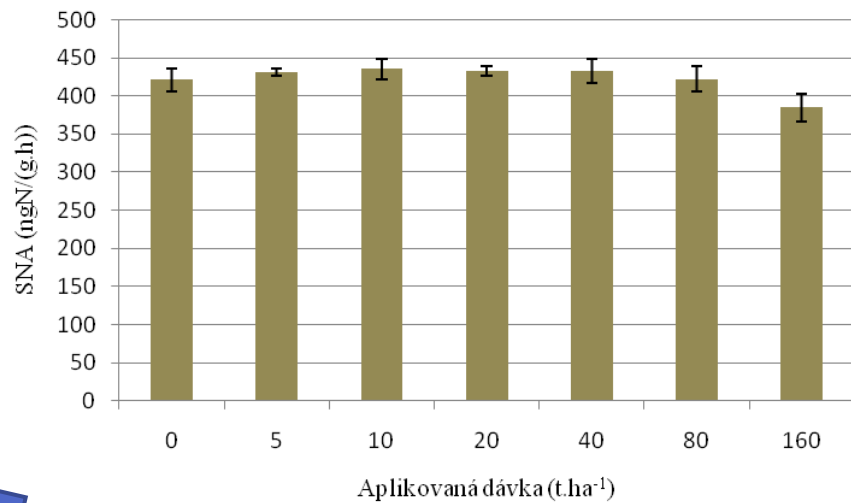
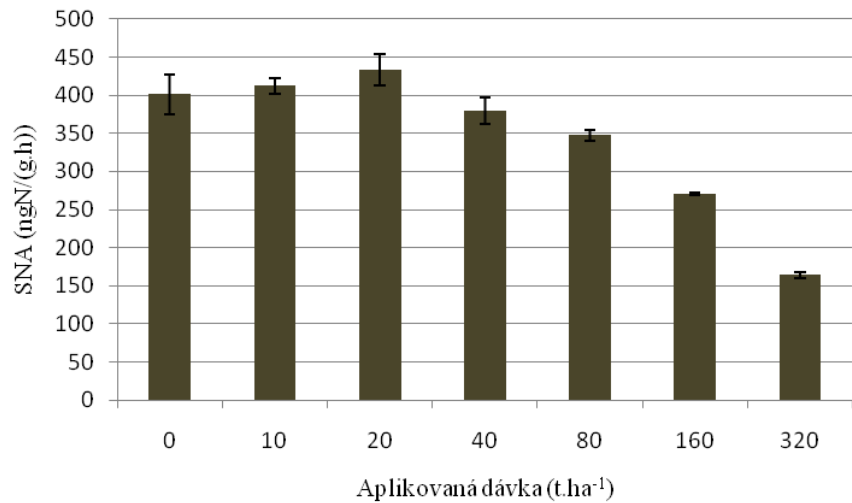
Kejda

Digestát I

Digestát II

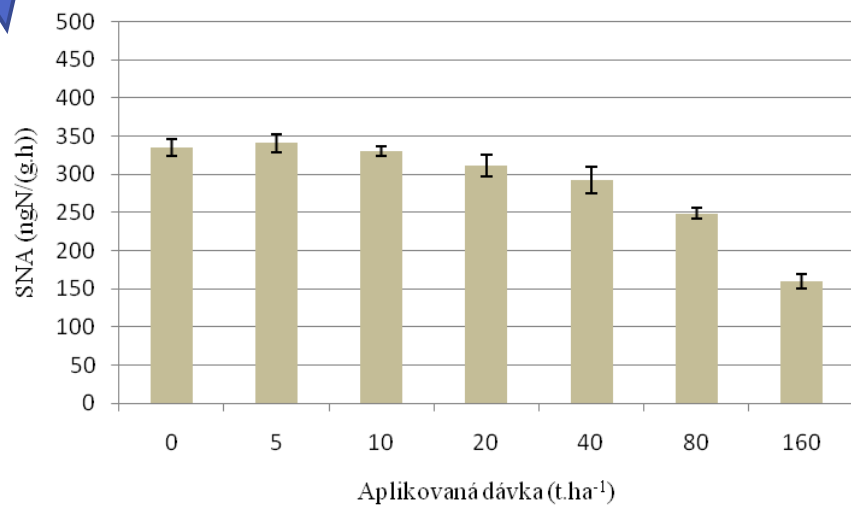
Praktické výstupy

Kejda

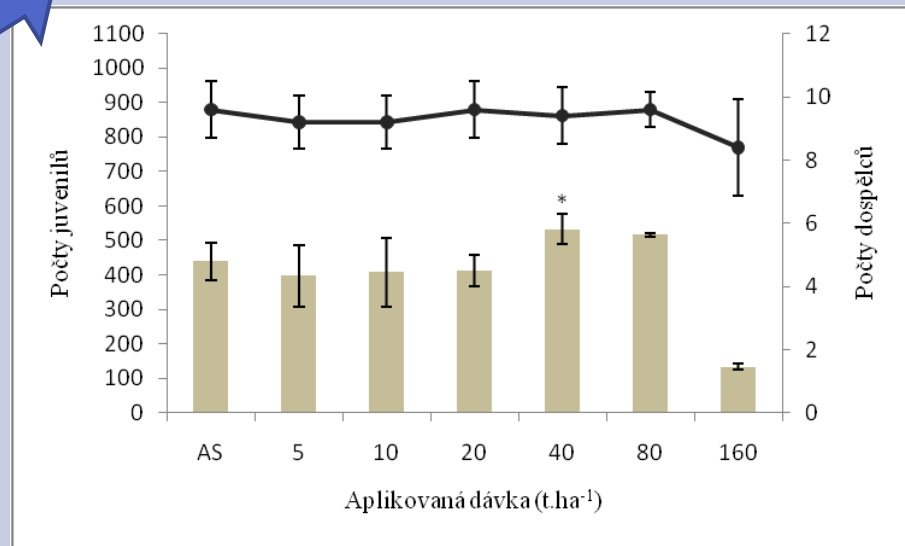
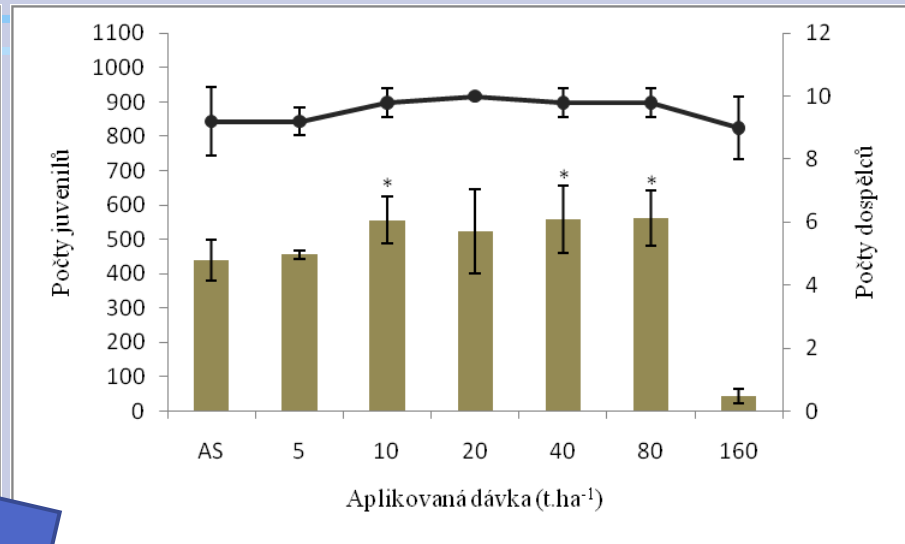
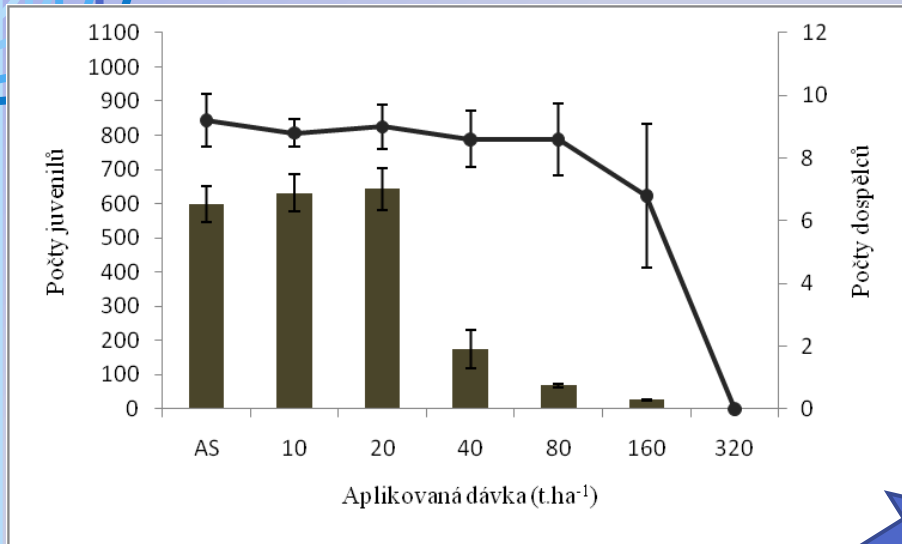
Digestát I

Digestát II

Praktické výstupy

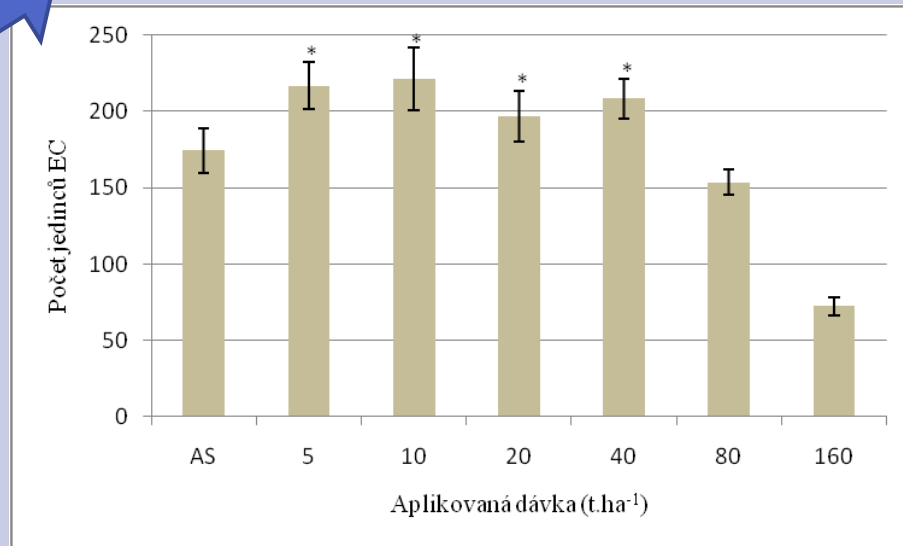
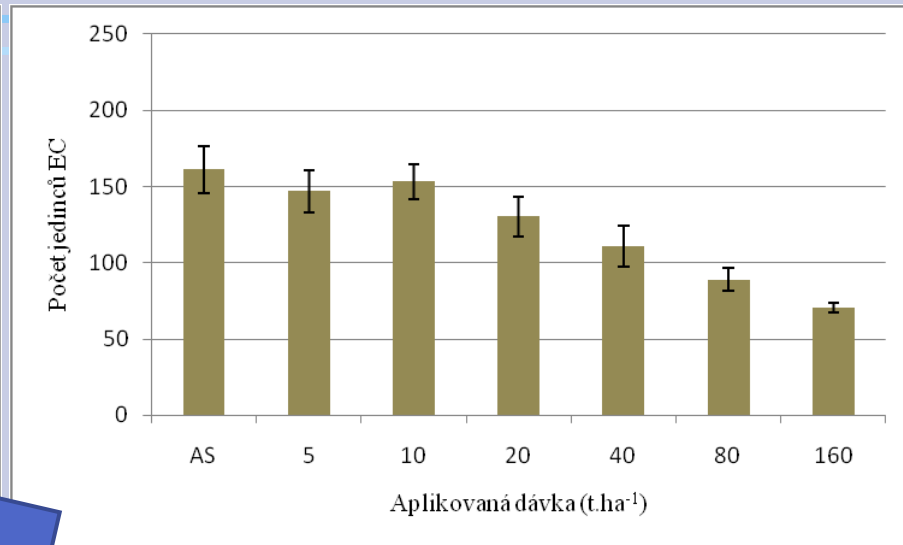
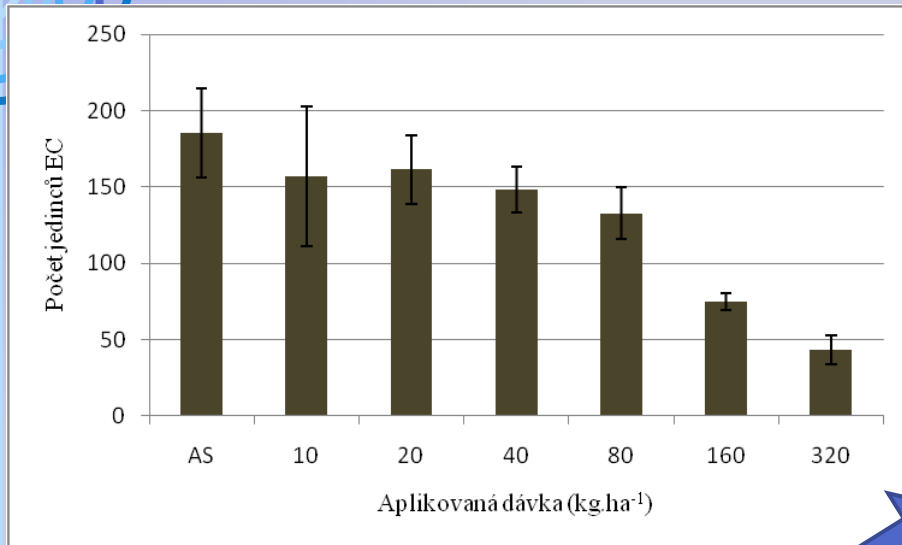

Kejda

Digestát I

Digestát II

Praktické výstupy

Kejda

Digestát I

Digestát II

Praktické výstupy

Tabulka 1: Obsah těžkých kovů v sušině (mg.kg⁻¹)

	Limitní hodnoty	Digestát I	Digestát II	Kejda
Cd	2	< 0,1	0,28	< 0,5
Pb	100	< 2,5	3,63	< 3,5
Hg	1	0,038	0,040	0,027
As	10	< 0,5	2,84	< 2
Cr	100	2,79	14,3	10,85
Cu	100	19,8	19,6	491,7
Mo	5	0,6	2,07	9,222
Ni	50	2,62	15,4	11,42
Zn	300	110	65,3	1062

Doporučená aplikační dávka

Digestát I 40 t.ha⁻¹

Digestát II 40 t.ha⁻¹

Kejda 80 t.ha⁻¹

Tabulka 2: Výsledky toxicity (t.ha⁻¹)

	Digestát I			Digestát II			Kejda		
	SNA	EC	FC	SNA	EC	FC	SNA	EC	FC
NOEC	80,0	10,0	80,0	10,0	80,0	80,0	40,0	20,0	20,0
LOEC	160	20,0	160,0	20,0	160	160	80,0	40,0	40,0
EC₂₀	n.d.	22,3	n.d.	59,9	96,3	134	107	38,6	28,7
EC₅₀	n.d.	116	n.d.	154	145	150	253	129	35,3

n.d. – nespočteno

Děkuji za pozornost